Contributed by Russische Socialistische Beweging
woensdag, 04 januari 2012 - Last Updated woensdag, 04 januari 2012

Na de verkiezingen voor de Doema van vier december werd de Russische samenleving, dankzij internet en informatie geleverd door duizenden vrijwillige waarnemers, zich bewust van de enorme omvang van fraude ten bate van de partij van Vladimir Poetin en Dmitri Medvedev, Verenigd Rusland. De demonstratie hiertegen van vijf december was het start van een protestbeweging die alsmaar meer momentum kreeg.

De Russische Socialistische Beweging publiceerde dit commentaar:Tien december organiseerden verschillende oppositiegroeperingen grote protesten ‘voor eerlijke verkiezingen’ in Moskou en bijna alle andere grote Russische steden.

Volgens verschillende schattingen waren er tussen de 40 en 60 duizend mensen op het Balotnaya plein in Moskou. In Petersburg gingen bijna tienduizend mensen de straat op en in enkele regio’s (Ekaterinburg, Novosibirsk, Rostov en andere) tussen de drie- en vijfduizend. Het spontane karakter van de mobilisaties was een van de verschillen tussen deze beweging en bijvoorbeeld de ‘Oranje revolutie’, in 2004 in de Oekraïne. De oppositiegroeperingen waren absoluut niet voorbereid op een plotselinge uitbraak van protest en hadden totaal niet verwacht dat mensen de straat op zouden gaan. De beweging miste een duidelijk omschreven leiding en de meeste mensen die 10 december deelnamen aan de protesten betuigden geen steun aan de bekende politieke kopstukken die het platform domineerden. Twee weken later namen op 24 december meer dan 100.000 mensen deel aan een protest in Moskou. Dit was de grootste betoging in Rusland sinds de val van de Sovjet-Unie.

Politieke krachten

De in de nieuwe Doema vertegenwoordigde partijen zijn een integraal deel van de ‘geleide democratie’. Deze partijen, de Russische Communistische Partij, het centrum-linkse Rechtvaardig Rusland en de Liberaal Democratische Partij van Rusland, die zich ergens tussen populisme en nationalisme bevindt, hebben verklaard het oneens te zijn met de verkiezingsuitslag maar hebben deze in feite al geaccepteerd. Zij steunden de roep om het ongeldig verklaren van de verkiezingen van vier december of het het opnieuw tellen van de stemmen niet, evenmin als dat dat zij de nieuwe beweging steunden. Na 10 december spraken vertegenwoordigers van de Communistische Partij en van Rechtvaardig Rusland op de protestbijeenkomsten maar de overgrote meerderheid van de mensen ziet deze partijen als niet in staat om de leiding over de beweging te nemen. Op een door de Communistische Partij georganiseerde bijeenkomst op 10 december waren minder dan 1000 mensen aanwezig.

Het zijn politieke krachten die al jarenlang door Poetins systeem uitgesloten worden die een grote politieke rol kunnen spelen in de beweging, dankzij hun ervaring met activisme en straatprotest. Dit zijn de liberalen (vooral de beweging ‘Solidariteit’ van Boris Nemtsov), extreem-rechts (de anti-immigranten beweging ‘Russen’) en radicaal links (het Links Front, de Russische Socialistische Beweging en de anarchisten). Daarnaast zijn burgerorganisaties zoals de beweging van onafhankelijke waarnemers, mensenrechtenactivisten en de anti-corruptie-beweging van dragers van witte linten erg actief.

Voor het moment bepalen de liberalen het beeld, maar zowel extreem-rechtse als linkse groepen proberen hun aanwezigheid zichtbaar te maken; ze nemen deel aan de organisatie en stellen sprekers voor. Het ‘gevecht om de uitstraling’ gaat gepaard met botsingen. Rechts schreeuwt en

fluit tijdens toespraken van liberalen en links, links doet hetzelfde als rechts het woord heeft.

De leiders

Onder de kopstukken die dankzij de beweging bekendheid en populariteit verworven hebben vind men Alexeï Navalnyi, een jonge anti-corruptie activist die bij geen enkele partij is aangesloten. Hij is voorstander van een samengaan van de liberalen en de ‘gematigde’ nationalisten en heeft veel banden met extreem-rechts dat hij als ‘belangrijk deel van de beweging’ en een ‘vertegenwoordiger van de bevolking’ beschouwt. Verder vinden we liberale politici als Boris Nemtsov en Vladimir Ryjkov die hun carrière in de jaren negentig in het kamp van Jeltsin begonnen. Zij hebben de steun van de liberale delen van de media maar hun verleden maakt hen voor de meerderheid van de deelnemers van de protesten ongeloofwaardig. Daarnaast moet Sergueï Udaltsov genoemd worden, een jonge sociale en politieke activist en leider van het Links Front. Het lijkt erop dat de autoriteiten hem de grootste bedreiging vinden. Sinds bijna een maand zit hij vast op basis van totaal onverwachte en onbenullige aanklachten. Zijn vrijlating was een van de eisen van de betogingen van 10 en 24 december. Zijn videoboodschap naar de betoging op 24 december werd enthousiast onthaald. Ilya Ponomaev, parlementariër voor Rechtvaardig Rusland en een vriend van het Links Front, speelt ook een zeer actieve rol. Daarnaast zijn zogenaamde ‘a-politieke’ deelnemers aan de beweging, zoals journalisten, schrijvers en acteurs met in wezen liberale opvattingen, de meest populaire kopstukken.

De deelnemers

Men kan rustig stellen dat de meerderheid van de deelnemers aan de protesten geen enkele politieke groepering steunt. Op 10 en 24 december hadden veel mensen niet veel belangstelling voor de sprekers maar des te meer voor het overleg en de discussie op straat. Volgens interessante sociologische data verzameld door het centrum ‘Levada’ was 60 procent van de deelnemers aan de manifestatie van 24 december in Moskou man, had 62 procent hoger onderwijs genoten, was 31 procent tussen de 25 en 39 jaar oud, was bijna een kwart jonger dan 25 jaar en was 23 procent tussen de 40 en 55 jaar oud. De meerderheid kwalificeerde zichzelf als ‘professional’ of student. In antwoord op de vraag hoe ze hun politieke opvattingen zouden omschrijven antwoordden de meeste mensen, 31 procent, ‘democraat’. Tien procent noemde zichzelf ‘sociaal-democraat’, 13 procent ‘communist’ of ‘links’. Daarnaast kan men stellen dat er veel mensen uit de middenklasse en veel ambtenaren en gepensioneerden aanwezig waren op de manifestaties.

De rol van links

Vanaf het begin heeft links, het Links Front, de Russische Socialistische Beweging (RSB), anarchisten en anderen, een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkelingen. In Petersburg namen RSB leden het woord tijdens de manifestaties en maken zij deel uit van de organisatie. Aanvankelijk zou ook op 24 december een vertegenwoordiger van de RSB het woord voeren tijdens de manifestatie in Moskou maar dit werd gedwarsboomd door de liberalen. In verschillende andere regio’s (Irkoetsk, Perm, Novosibirsk, Kalouga, Iaroslav) hebben RSB leden gesproken op de manifestaties en behoren zij tot de organisatoren.

Vanaf het begin zijn wij, de RSB, voorstander geweest van een zo nauw mogelijke samenwerking van alle radicaal linkse krachten in de mobilisaties en van gezamenlijk optreden om zo een blok te vormen dat in de grote manifestaties vorm kan geven aan links. Sinds 5 december nemen wij deel aan een permanent overleg waarin linkse groepen de situatie bespreken en hun acties coördineren. Het Links Front, anarchisten, de ‘Communisten van Rusland’ (een fractie van de Communistische Partij), de Communistische Arbeiders Partij en andere nemen ook deel.

Onze gedeelde oriëntatie is het creëren van een alternatieve ruimte in de context van de mobilisaties en de discussie aan te gaan met passanten. Op 24 december was de RSB in Moskou aanwezig met een stand met ons eigen materiaal en organiseerden we een openbare workshop

‘protestborden maken’. Een ‘levende microfoon’ stond ter beschikking van iedereen die wenste te spreken. Daarnaast waren er thematische stands over de privatisering van onderwijs, met deelname van de vakbond van onderwijspersoneel en studentenorganisaties. Ook de anarchisten hadden hun eigen ‘levende microfoon’.

De toekomst

Na 24 december namen de activiteiten duidelijk af, een resultaat van het winterweer en de voorbereidingen voor de viering van het einde van het jaar. Toch beseft iedereen dat de presidentiële verkiezingen van 4 maart beslissend zullen zijn en deze zijn al dichtbij. Poetin zal proberen aan de macht te blijven en de verkiezingen in de eerste ronde te winnen met een absolute meerderheid. Aangezien Poetins populariteit in rap tempo tanende is, is het duidelijk dat dit hem niet zal lukken zonder grootschalige fraude. De eerstvolgende grote betoging staat gepland voor februari, wanneer ook de campagne voor de presidentsverkiezingen van start gaat.

Wat ons betreft, wij zullen de RSB verder versterken (er heeft zich een reeks nieuwe leden aangemeld) en deelnemen aan besprekingen over een verenigd links blok, vooral met het Links Front maar ook met andere groeperingen. Onze inzet voor de presidentiële verkiezingen:geen stem voor Poetin, voor publiek toezicht op de verkiezingen, voor een sociaal programma (tegen de privatiseringen en de bezuinigingsmaatregelen, controle over corporaties en natuurlijke hulpbronnen), voor de opbouw van het soort grootschalige mobilisaties die noodzakelijk zijn om het systeem te veranderen.